

**Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen yliopistolaiksi
ja laiksi yliopistolain voimaansaattamisesta**

Eduskunnalle on vuoden 1996 valtiopäivillä annettu hallituksen esitys n:o 263/1996 vp yliopistolaiksi ja laiksi yliopistolain voimaansaattamisesta. Sivistysvaliokunta on antanut asiasta nyt koolla olevalle eduskunnalle mietintönsä n:o 9/1997 vp.

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää ulkomaisissa yliopistoissa suomalaisilta opis-

kelijoilta perittävien maksujen aiheuttamat epäselvyydet ja ryhtyy toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi.

Eduskunta edellyttää, että hallitus ensi tilassa selvittää mahdollisuuden luopua apulaisprofessori-virkanimikkeestä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Yliopistolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa tarkoitettuja yliopistoja ovat:

- 1) Helsingin yliopisto;
- 2) Joensuun yliopisto;
- 3) Jyväskylän yliopisto;
- 4) Kuopion yliopisto;
- 5) Lapin yliopisto;
- 6) Oulun yliopisto;
- 7) Tampereen yliopisto;
- 8) Turun yliopisto;
- 9) Vaasan yliopisto;
- 10) Åbo Akademi;
- 11) Lappeenrannan teknillinen korkeakoulu;
- 12) Tampereen teknillinen korkeakoulu;
- 13) Teknillinen korkeakoulu;
- 14) Helsingin kauppakorkeakoulu;
- 15) Svenska handelshögskolan;
- 16) Turun kauppakorkeakoulu;
- 17) Kuvataideakatemia;
- 18) Sibelius-Akatemia;

19) Taideteollinen korkeakoulu; ja

20) Teatterikorkeakoulu.

Helsingin yliopistoon kuuluu erillisenä ruotsinkielisenä yksikkönä Svenska social- och kommunalhögskolan.

2 §

Itsehallinto

Yliopistoilla on itsehallinto.

3 §

Yliopistoon kuuluminen

Yliopistoon kuuluvat sen opettajat, tutkijat, muu henkilökunta ja opiskelijat.

4 §

Tehtävät

Yliopistojen tehtävänä on edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja taiteellista sivistystä, antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta sekä kasvattaa nuorisoa palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa.

Yliopistojen tulee pyrkiä keskenään yhteistyöhön siten, että niiden kesken vallitsee tarkoituksenmukainen työnjako.

Åbo Akademi, Svenska handelshögskolan, Helsingin yliopisto, Teknillinen korkeakoulu, Sibelius-Akatemia, Taideteollinen korkeakoulu ja Teatterikorkeakoulu vastaavat siitä, että ruotsin kieltä taitavia henkilöitä voidaan kouluttaa riittävä määrä maan tarpeisiin.

Yliopistojen tulee järjestää toimintansa siten, että tutkimuksessa, koulutuksessa ja opetuksessa saavutetaan korkea kansainvälinen taso eettisiä periaatteita ja hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen.

5 §

Arviointi

Yliopistojen tulee arvioida koulutustaan, tutkimustaan sekä taiteellista toimintaansa ja niiden vaikuttavuutta. Yliopistojen on myös osallistuttava ulkopuoliseen toimintansa arviointiin.

Yliopiston tulee julkistaa järjestämänsä arvioinnin tulokset.

2 luku

Tutkimus ja opetus

6 §

Tutkimuksen, taiteen ja opetuksen vapaus

Yliopistoissa vallitsee tutkimuksen, taiteen ja opetuksen vapaus. Opettajan on kuitenkin noudatettava koulutuksen ja opetuksen järjestämisestä annettuja säännöksiä ja määräyksiä.

Yliopistojen opetus on julkista. Perustelusta syystä pääsyä opetusta seuraamaan voidaan rajoittaa.

7 §

Tutkinnot ja muu koulutus

Yliopistoissa voidaan suorittaa alempia ja ylempää korkeakoulututkintoja sekä tieteellisiä, taiteellisia ja ammatillisia jatkotutkin-

toja. Yliopistot voivat järjestää myös täydennyskoulutusta ja avointa yliopisto-opetusta.

Korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen pohjana on lukio-opintojen tai niitä vastaavan koulutuksen taso. Tieteellisen, taiteellisen ja ammatillisen jatkokoulutuksen pohjana on ylempi korkeakoulututkinto tai muu sitä tasoltaan vastaava koulutus.

Yliopistossa suoritettavista tutkinnoista säädetään tarkemmin asetuksella.

8 §

Opetuksen maksuttomuus

Korkeakoulututkintoon johtava opetus on opiskelijalle maksutonta.

Avoimen yliopisto-opetuksen ja täydennyskoulutuksen osalta noudatetaan, mitä valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla päätetään.

9 §

Opetus- ja tutkintokielet

Yliopiston opetus- ja tutkintokieli on suomi, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Helsingin yliopiston, Teknillisen korkeakoulun, Kuvataideakatemia, Sibelius-Akatemian, Taideteollisen korkeakoulun ja Teatterikorkeakoulun opetus- ja tutkintokielet ovat suomi ja ruotsi. Åbo Akademin ja Svenska handelshögskolanin sekä Helsingin yliopiston Svenska social- och kommunalhögskolanin opetus- ja tutkintokieli on ruotsi.

Yliopisto päättää muun kielen kuin opetus- ja tutkintokieltä käytämisestä opetuksessa ja opintosuorituksissa.

3 luku

Organisaatio

10 §

Kansleri

Helsingin yliopistolla ja Åbo Akademilla on kummallakin kansleri. Muilla yliopistoilla voi niiden niin tahtoeissa olla kansleri, josta säädetään asetuksella. Kansleri voi olla kahden tai useamman yliopiston yhteinen.

Kansleri edistää tieteitä ja valvoo yliopiston yleistä etua ja toimintaa. Kansleri vahvistaa yliopiston johtosäännöt ja muut vas-

taavat yleiset määräykset. Kanslerin muista tehtävistä on voimassa, mitä muualla laissa ja asetuksessa säädetään.

Kanslerin tulee olla henkilö, joka on ansiokkaasti toiminut tieteen tai yliopistolaitoksen hyväksi. Kanslerin nimittää tasavallan presidentti viideksi vuodeksi kerrallaan valtionneuvoston esityksestä kolmesta yliopiston vaalikollegion asettamasta ehdokkaasta.

Abo Akademien kanslerin kelpoisuudesta, toimikaudesta ja nimittämisestä sekä eräistä tehtävistä säädetään ruotsinkielisen korkeakouluopetuksen yhteensovittamisesta annetussa laissa (1354/1990).

11 §

Hallitus ja sen tehtävät

Yliopiston ylin päättävä hallintoelin on hallitus, jonka tehtävänä on kehittää yliopiston toimintaa sekä:

1) hyväksyä yliopiston taloutta ja toimintaa koskevat sekä muut laajakantoiset suunnitelmat;

2) päättää määrärahojen jakamisen suunta-
viivoista;

3) antaa lausunnot yliopistoa koskevissa periaatteellisesti tärkeissä asioissa; sekä

4) hyväksyä johtosäännöt ja muut vastaavat määräykset.

Hallituksen muista tehtävistä voidaan säätää asetuksella ja määrätä yliopiston sisäisillä määräyksillä.

12 §

Hallituksen kokoonpano

Hallituksen puheenjohtajana toimii rehtori. Hallituksessa tulee olla lisäksi edustettuina ryhmittäin:

1) yliopiston professorit ja apulaisprofessorit;

2) muut opettajat ja tutkijat sekä muu henkilöstö; ja

3) opiskelijat.

Kustakin 1 momentissa tarkoitettusta ryhmästä tulee olla jäseniä vähemmän kuin puolet hallituksen koko jäsenmäärästä. Hallituksen jäsenillä voi olla varajäseniä.

Hallituksen jäsenen kokonaismäärästä ja 1 momentissa tarkoitettuihin ryhmiin kuuluvien henkilöiden lukumäärästä päätetään johtosäännössä. Johtosäännössä voidaan myös päättää, että hallituksen jäsenistä enintään

kolmannes voidaan valita henkilöistä, jotka eivät ole yliopiston henkilöstöä eivätkä opiskelijoita.

13 §

Rehtori ja vararehtori

Rehtori johtaa yliopiston toimintaa sekä käsittelee ja ratkaisee yliopiston yleistä hallintoa koskevat asiat, jollei laissa, asetuksessa tai yliopiston sisäisissä määräyksissä toisin säädetä tai määrätä.

Rehtori valitaan viideksi vuodeksi kerrallaan. Rehtorin valitsee yliopiston vaalikollegio. Rehtoriksi valittavalta vaaditaan, että hän on suorittanut tohtorin tutkinnon tai että hänet on nimitetty jonkin yliopiston professorin virkaan. Kuvataideakatemia, Sibelius-Akatemia, Taideteollisen korkeakoulun ja Teatterikorkeakoulun rehtoriksi voidaan kuitenkin valita myös apulaisprofessorin, yliasistentin tai lehtorin virkaan nimitetty henkilö.

Yliopistossa voi olla yksi tai useampia vararehtoreita sen mukaan kuin yliopiston hallitus päättää.

14 §

Opetuksen, tutkimuksen ja palvelutoimintojen organisaatio

Yliopiston hallitus päättää yliopiston ja kaantumisesta tiedekuntiin tai muihin yksiköihin sekä näiden alaisiin laitoksiin tutkimuksen ja opetuksen järjestämistä varten.

Yliopistossa voi olla opetuksen ja tutkimuksen kehittämistä ja opintosuoritusten arvostelua sekä professorin ja apulaisprofessorin virkojen ehdollepanoa varten monijäsenisiä hallintoelimia, jolleivät nämä tehtävät kuulu tiedekunnan tai muun yksikön monijäseniselle hallintoelimelle. Hallintoelimen kokoonpanon osalta on voimassa, mitä 12 §:n 1 momentissa säädetään hallituksesta.

Yliopistossa voi olla erillisiä laitoksia, jotka eivät kuulu 1 momentissa tarkoitettuihin yksiköihin tai laitoksiin. Niiden muodostamisesta päättää yliopiston hallitus.

Yliopistoilla voi olla yhteisiä yksiköitä toisten yliopistojen sekä muiden laitosten ja yhteisöjen kanssa. Niiden hallinnosta säädetään tarvittaessa asetuksella.

15 §

Yliopiston yksiköiden hallinto

Tiedekunnan tai muun 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun yksikön toimintaa johtaa dekaani tai muu johtaja. Lisäksi yksikössä on monijäseninen hallintoelin. Hallintoelimen kokoonpanon osalta on voimassa, mitä 12 §:n 1—3 momentissa on säädetty hallituksesta. Professorin ja apulaisprofessorin virkojen täyttämistä varten voidaan kuitenkin määrätä lisäjäsentä siten kuin johtosäännöllä tarkemmin määrätään.

Tiedekunnan tai muun 1 momentissa tarkoitetun yksikön monijäseninen hallintoelin valitsee dekaanin tai muun johtajansa yksikön professorien ja apulaisprofessorien joukosta, jollei asetuksella jonkun yliopiston osalta toisin säädetä.

Erillisen laitoksen hallinnosta määrätään johtosäännössä. Laitoksen monijäsenisen hallintoelimen jäseniksi voidaan valita henkilöitä, jotka eivät ole yliopiston henkilöstöä eivätkä opiskelijoita.

4 luku

Henkilöstö ja virkakieli

16 §

Henkilöstön rakenne

Yliopistossa on professorin virkoja. Lisäksi on muuta opetus- ja tutkimushenkilöstöä sekä henkilöstöä muiden tehtävien hoitamista varten.

Yliopistossa on dosentteja.

Nimittämisestä professorin ja apulaisprofessorin virkaan säädetään erikseen.

17 §

Virkakieli ja kielitaitovaatimukset

Yliopiston virkakieli on suomi. Åbo Akademien ja Svenska handelshögskolanin sekä Helsingin yliopiston Svenska social- och kommunalhögskolanin virkakieli on ruotsi.

Jokaisella on kuitenkin oikeus omassa asiassaan käyttää suomea tai ruotsia ja saada toimituskirja käyttämällänsä kielellä.

Opettajilta, tutkijoilta ja muilta virkamiehiltä vaadittavasta suomen ja ruotsin kielen taidosta säädetään asetuksella sen estämättä,

mitä valtion virkamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta annetussa laissa (149/1922) säädetään. Åbo Akademien opettajalta vaadittavasta kielitaidosta säädetään jäljempänä tässä laissa.

5 luku

Opiskelijat

18 §

Opiskelijaksi ottaminen

Opiskelijat ottaa yliopisto. Yliopisto voi rajoittaa opiskelijoiden määrää. Opiskelija voi ottaa samana lukuvuonna vastaan vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan.

Silloin kun yliopisto opiskelijoiden määrän rajoittamisen vuoksi ei voi ottaa koulutukseen kaikkia hakijoita, hakijoihin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita. Jonkin kieliryhmän koulutustarpeen turvaamiseksi voidaan yhdenmukaisista valintaperusteista rajoitetusti poiketa.

Opiskelijavalinta voidaan järjestää yliopistojen yhteishaun pohjalta.

Opiskelijoiden ottamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.

19 §

Opiskelijan kurinpito

Opiskelijaa, joka on yliopiston piirissä syylistynyt opetus- tai tutkimustoimintaan kohdistuvaan rikkomukseen, voidaan kurinpidollisesti rangaista varoituksella tai erottamalla määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi. Menettelytavasta säädetään asetuksella.

6 luku

Erityissäännökset Helsingin yliopistosta

20 §

Kanslerin puhevalta valtioneuvostossa

Helsingin yliopiston kanslerilla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa valtioneuvostossa käsiteltäessä Helsingin yliopistoa koskevia asioita.

21 §

Konsistori

Helsingin yliopiston hallituksesta käytetään nimitystä konsistori.

Konsistorin oikeudesta antaa lausunto ennen yliopistoa koskevien lakien ja asetusten antamista säädetään hallitusmuodon 77 §:n 2 momentissa.

22 §

Tiedekunnan tai vastaavan yksikön monijäsenisen hallintoelimen tehtävät

Hallintoelimen tehtävänä on:

- 1) kehittää opetusta ja tutkimusta;
- 2) tehdä ehdotukset toiminta- ja taloussuunnitelmaksi sekä talousarvioksi ja päättää määrärahojen jakamisen perusteista;
- 3) käsitellä professorin ja apulaisprofessorin viran täyttämistä koskevat asiat;
- 4) käsitellä väitöskirjaa ja lisensiaatin tutkimusta koskevat asiat; sekä
- 5) käsitellä ja ratkaista muut asiat, jotka asetuksella säädetään tai johtosäännöllä määrätään hallintoelimen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi.

23 §

Ruotsinkielinen opetus ja vararehtori

Helsingin yliopistossa on ruotsinkielistä opetusta varten vähintään 27 professorin virkaa asetuksella säädettyillä aloilla.

Yliopistossa on lautakunta ruotsinkielisen opetuksen kehittämistä ja yhteensovittamista varten.

Yhden vararehtorin tulee olla ruotsinkielistä opetusta varten perustettuun virkaan nimetty professori, jollei tällaiseen virkaan nimetty henkilö ole rehtorina.

24 §

Helsingin yliopiston Svenska social- och kommunalhögskolan

Helsingin yliopiston Svenska social- och kommunalhögskolanista säädetään asetuksella ja määrätään asetuksen nojalla johtosäännössä.

Yksikön virat eivät sisälly 23 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin virkoihin.

25 §

Kansalliskirjasto

Helsingin yliopiston kirjasto toimii Suomen kansalliskirjastona. Sen tehtävistä on myös voimassa, mitä vapaakappalelaissa (420/1980) säädetään.

26 §

Ruotsin kieltä taitavien henkilöiden koulutus

Otettaessa opiskelijoita niille aloille, joiden opetusta annetaan ruotsiksi vain Helsingin yliopistossa, on huolehdittava siitä, että ruotsin kieltä taitavia henkilöitä voidaan kouluttaa riittävä määrä maan tarpeisiin. Yliopisto voi varata osuuden aloituspaikoista ruotsin kieltä taitaville pyrkijöille.

27 §

Helsingin yliopiston oikeudet ja omaisuus

Helsingin yliopistolla on oikeus yhden apteekin pitämiseen Helsingin kaupungissa. Yliopistolla on edelleen myös ne muut oikeudet, etuudet ja vapaudet sekä se omaisuus ja ne tulot, jotka sillä on tämän lain voimaan tullessa.

Yliopiston 1 momentissa tarkoitettuja varoja sekä lahjoitus- ja testamenttivaroja hoidetaan erillään valtion talousarviossa yliopistolle myönnettyistä varoista. Varojen hoidosta päättää konsistori. Yliopisto tekee omissa nimissään näitä varoja koskevat oikeustoimet ja käyttää niiden osalta puhevaltaa tuomioistuimessa ja viranomaisissa.

Yliopisto on 1 momentissa tarkoitettujen varojen osalta vapaa veroista ja valtiolle maksettavista maksuista, jollei laissa jonkin veron tai maksun osalta toisin säädetä.

7 luku

Erityissäännökset Åbo Akademista

28 §

Erityistehtävät

Åbo Akademin, jäljempänä akatemia, tulee erityisesti tyydyttää ruotsinkielisen väestön

koulutus- ja tutkimustarpeita sekä toiminnassaan ottaa huomioon maan kaksikielisyys.

Åbo Akademin Vaasassa toimivat yksiköt muodostavat yhdessä Österbottens högskolanin, jonka yhteisiä toimintoja johtaa monijäseninen hallintoelin.

29 §

Opettajalta vaadittava kielitaito

Akatemian opettajan virkaan vaaditaan täydellinen ruotsin kielen taito ja kyky ymmärtää suomen kieltä. Akatemia päättää ruotsin ja suomen kielen taidosta, joka tällaiseen virkaan vaaditaan ulkomaalaiselta tai Suomen kansalaiselta, joka ei ole syntyperäinen.

Akatemiassa on kielilautakunta, jolle 1 momentissa tarkoitettu ruotsin kielen taito voidaan osoittaa.

30 §

Opiskelijoilta vaadittava kielitaito

Opiskelijaksi pääsy akatemiaan edellyttää, että hakijalla on riittävä ruotsin kielen taito opintojen harjoittamiseen tällä kielellä, jollei akatemia toisin päättä.

31 §

Omaisuus

Akatemialla on oikeus ottaa vastaan omaisuutta nimiinsä ja käyttää sitä toimintaansa. Akatemia tekee omissa nimissään tätä omaisuutta koskevat oikeustoimet sekä käyttää sen osalta puhevaltaa tuomioistuimessa ja viranomaisissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua omaisuutta hoidetaan erillään valtion talousarviossa akatemialle myönnettyistä varoista.

32 §

Eräitä virkoja koskevat säännökset

Professorin ja apulaisprofessorin virat, jotka perustettiin akatemiaan 1 päivästä elokuuta 1981 lukien, jäivät akatemiaan pysyvästi.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa sääde-

tään, akatemia saa hankittuaan Stiftelsen för Åbo Akademi -nimisen säätiön lausunnon asiasta muuttaa näiden virkojen opetusala ja tehtäväpiiriä sekä akatemian käytössä olevien määrärahojen puitteissa myös muuttaa apulaisprofessorin viran professorin viraksi.

8 luku

Muutoksenhaku

33 §

Oikaisumenettely

Opiskelijaksi hakenut henkilö saa hakea yliopistolta kirjallisesti oikaisua opiskelijaksi ottamista koskevaan päätökseen. Opiskelija saa hakea oikaisua opintosuorituksen arvosteluun ja eräisiin muihin opintoja koskeviin päätöksiin, joista säädetään asetuksella.

Oikaisumenettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

34 §

Muutoksenhaku

Yliopiston päätökseen haetaan muutosta valittamalla lääninoikeudelta niin kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei tässä laissa tai muualla laissa toisin säädetä.

35 §

Valituskiellot

Yliopiston päätökseen, joka koskee kanslerin, rehtorin, vararehtorin, yksikön johtajan ja monijäsenisen hallintoelimen puheenjohtajan tai jäsenen valintaa taikka johtosääntöä tai muuta yleistä määräystä, ei saa hakea muutosta valittamalla. Valittaa ei saa myöskään apurahaa tai avustusta koskevasta päätöksestä.

Päätökseen, johon saa 34 §:n mukaan hakea oikaisua, ei saa hakea muutosta valittamalla. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla lääninoikeudelta. Opintosuoritusten arvostelua koskevaan oikaisumenettelyssä tehtyyn päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Lääninoikeuden päätökseen, joka koskee 18 §:ssä tarkoitettua opiskelijaksi ottamista tai 19 §:ssä tarkoitettua opiskelijan kurinpi-toa, ei saa hakea muutosta valittamalla.

36 §

Erottamispäätöksen täytäntöönpano

Opiskelijan määräaikaista erottamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, jollei yliopisto tai lääninoikeus toisin määrää.

9 luku

Erinäiset säännökset

37 §

Vaalikollegio

Vaalikollegiossa tulee olla professoreiden, apulaisprofessoreiden, muiden opettajien ja tutkijoiden, muun henkilöstön sekä opiskelijoiden edustajia. Vaalikollegion kokoonpanon osalta on lisäksi voimassa, mitä 12 §:n 2 momentissa säädetään.

Tarkemmat määräykset vaalikollegion jäsenistä ja valinnasta annetaan johtosäännös-sä, Helsingin yliopiston vaalikollegiosta kui-tenkin asetuksella.

38 §

Harjoittelukoulu

Yliopistoon, jossa järjestetään opettajan-koulutusta, kuuluu opetusharjoittelua ja opettajankoulutuksen kehittämistä varten tar-peellinen määrä harjoittelukouluja, joissa voidaan järjestää perusopetusta ja esiopetusta sekä lukiokoulutusta. Harjoittelukoulun oppi-laat eivät ole yliopistoon kuuluvia opiskeli-joita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun opetuksen järjestämisessä ja toiminnan lopettamisessa noudatetaan, mitä muualla säädetään perus-opetuksesta, esiopetuksesta ja lukiokoulutuk-sesta valtion oppilaitoksessa. Samoja sään-nöksiä noudatetaan päätettäessä harjoittelu-koulun laajentamisesta käsittämään entistä useammille ikäkausille tarkoitettua opetusta ja koulutusta sekä koulun toiminnan vastaa-vasta supistamisesta. Toimintaa voidaan su-

pistaa tai se voidaan lopettaa, kun tarve kou-lutuksen järjestämiseen vähenee tai loppuu.

Harjoittelukoulussa on yliopiston asettama johtokunta, jonka jäsenenä voi olla myös yliopistoon kuulumattomia jäseniä.

Harjoittelukoulun toiminnasta ja hallinnos-ta voidaan säätää tarkemmin asetuksella, ja yliopisto antaa niistä määräyksiä johtosään-nöllä.

39 §

Lahjoitus- ja testamenttivarat ja niillä perustetut virat

Yliopistolla on oikeus ottaa vastaan lahjoitus- ja testamenttivaroja. Näillä varoilla voi-daan myös palkata henkilökuntaa ja perustaa virkoja.

Lahjoitus- ja testamenttivaroilla perustet-tuun virkaan kuuluvat samat oikeudet ja vel-vollisuudet kuin muuhun vastaavaan virkaan.

40 §

Ylioppilaskunta ja osakunta

Kaikki yliopiston opiskelijat, jotka on otet-tu opiskelijoiksi alempaan ja ylempään kor-keakoulututkintoon johtaviin opintoihin, kuuluvat ylioppilaskuntaan. Ylioppilaskunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita yli-opiston opiskelijoita.

Ylioppilaskunnan tarkoituksena on olla jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskun-nassa liittyviä pyrkimyksiä.

Ylioppilaskunnalla on itsehallinto. Tar-kemmat säännökset ja määräykset ylioppilas-kunnasta annetaan asetuksella ja ylioppilas-kunnan säännöillä.

Opiskelijoiden keskuudessa voi toimia osa-kuntia, joilla on itsehallinto. Osakunnista säädetään tarvittaessa asetuksella.

41 §

Johtosäännöt ja määräykset

Johtosäännössä määrätään hallintoelinten toimivallasta, tehtävistä, toimikaudesta, jä-senmäärästä, jäsenten valinnasta, henkilö-kunnan nimittämisestä ja ottamisesta sekä yliopiston muusta hallinnosta, jollei näistä asioista säädetä laissa tai asetuksessa.

Yliopisto voi määrätä johtosäännöllä tai muilla määräyksillä myös muista kuin 1 momentissa mainituista sisäisistä asioistaan, jollei niistä säädetä muualla laissa tai asetuksessa.

42 §

Päätöksenteko

Monijäsenisessä hallintoelimestä päätetään muut kuin 3 momentissa tarkoitetut asiat erimielisyyden sattuessa yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan voittaa mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut. Äänestettäessä viran täyttämistä tai opiskelijan kurinpitoa koskevasta asiasta noudatetaan kuitenkin samaa menettelyä kuin monijäsenisessä tuomioistuimessa.

Opintosuorituksen arvosteluun saavat osallistua vain ne jäsenet tai varajäsenet, joilla on samantasoinen opintosuoritus.

Jos valitaan tai määrätään yksi henkilö, vaali toimitetaan enemmistövaalina. Jos kukaan ei ensimmäisellä kerralla saa enempää kuin puolet annetuista äänistä, toimitetaan uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen kesken. Kun valittavia tai määrättäviä on useampia kuin yksi, noudatetaan suhteellista vaalitapaa. Jos äänet menevät tasan, sekä enemmistövaalin että suhteellisen vaalin tulokset ratkaistaan arvalla.

43 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

44 §

Voimaanpano

Tämän lain voimaanpanosta säädetään erikseen lailla.

Laki

yliopistolain voimaanpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Yliopistolaki (/) tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1998.

Yliopistolain 18 §:n 1 momentin säännöstä yhdestä korkeakoulututkintoon johtavasta opiskelupaikasta sovelletaan ensimmäisen kerran lukuvuotta 1999—2000 koskevilla opiskelijavalinnoissa.

Ennen yliopistolain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2 §

Yliopistolain tullessa voimaan kumotaan seuraavat lait, niistä muut kuin 2, 10, 12, 14, 16, 21, 23, 25, 27, 29 ja 32 kohdassa mainitut lait niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen:

1) Helsingin yliopistosta 24 päivänä toukokuuta 1991 annettu laki (854/1991);

2) Helsingin yliopistosta annetun lain voimaanpanosta 24 päivänä toukokuuta 1991 annettu laki (855/1991);

3) Helsingin yliopiston Svenska social- och kommunalhögskolan -nimisestä yksiköstä 6 päivänä tammikuuta 1984 annettu laki (6/1984);

4) Joensuun yliopistosta 21 päivänä tammikuuta 1983 annettu laki (128/1983);

5) Jyväskylän yliopistosta 19 päivänä joulukuuta 1980 annettu laki (899/1980);

6) Kuopion yliopistosta 21 päivänä tammikuuta 1983 annettu laki (129/1983);

7) Lapin yliopistosta 21 päivänä joulukuuta 1990 annettu laki (1202/1990);

8) Oulun yliopistosta 22 päivänä joulukuuta

ta 1983 annettu laki (1033/1983);

9) Tampereen yliopistosta 25 päivänä toukokuuta 1973 annettu laki (445/1973);

10) Tampereen yliopistosta annetun lain voimaansaattamisesta 25 päivänä toukokuuta 1973 annettu laki (446/1973);

11) Turun yliopistosta 29 päivänä joulukuuta 1973 annettu laki (1030/1973);

12) Turun yliopistosta annetun lain voimaansaattamisesta 29 päivänä joulukuuta 1973 annettu laki (1031/1973);

13) Vaasan yliopistosta 28 päivänä joulukuuta 1990 annettu laki (1357/1990);

14) Vaasan kauppakorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta 14 päivänä tammikuuta 1977 annettu laki (64/1977);

15) Åbo Akademi -nimisestä yliopistosta 30 päivänä joulukuuta 1980 annettu laki (1057/1980);

16) Åbo Akademi -nimisestä yliopistosta annetun lain voimaansaattamisesta 30 päivänä joulukuuta 1980 annettu laki (1058/1980);

17) Lappeenrannan teknillisestä korkeakoulusta 26 päivänä heinäkuuta 1985 annettu laki (686/1985);

18) Tampereen teknillisestä korkeakoulusta 26 päivänä heinäkuuta 1985 annettu laki (685/1985);

19) Teknillisestä korkeakoulusta 26 päivänä heinäkuuta 1985 annettu laki (684/1985);

20) Helsingin kauppakorkeakoulusta 29 päivänä joulukuuta 1973 annettu laki (1032/1973);

21) Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta 29 päivänä joulukuuta 1973 annettu laki (1033/1973);

22) Svenska handelshögskolan -nimisestä korkeakoulusta 3 päivänä heinäkuuta 1974 annettu laki (582/1974);

23) Svenska handelshögskolan -nimisestä korkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta 3 päivänä heinäkuuta 1974 annettu laki (583/1974);

24) Turun kauppakorkeakoulusta 27 päivänä elokuuta 1976 annettu laki (707/1976);

25) Turun kauppakorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta 27 päivänä elokuuta 1976 annettu laki (708/1976);

26) kuvataideakatemiasta 8 päivänä helmikuuta 1985 annettu laki (175/1985);

27) kuvataideakatemiasta annetun lain voimaansaattamisesta 8 päivänä helmikuuta 1985 annettu laki (176/1985);

28) Sibelius-Akatemiasta 28 päivänä joulukuuta 1979 annettu laki (1068/1979);

29) Sibelius-Akatemiasta annetun lain voimaansaattamisesta 28 päivänä joulukuuta 1979 annettu laki (1069/1979);

30) taideteollisesta korkeakoulusta 19 päivänä tammikuuta 1973 annettu laki (52/1973);

31) teatterikorkeakoulusta 26 päivänä tammikuuta 1979 annettu laki (87/1979); ja

32) teatterikorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta 26 päivänä tammikuuta 1979 annettu laki (88/1979).

3 §

Kumotuissa laeissa olevia seuraavia säännöksiä sovelletaan kuitenkin edelleen:

1) Helsingin yliopistosta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3 §:n 2 ja 3 momentti sekä 6 ja 11 §;

2) Tampereen yliopistosta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §;

3) Turun yliopistosta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §;

4) Vaasan kauppakorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §;

5) Åbo Akademi -nimisestä yliopistosta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—6 §;

6) Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §;

7) Svenska handelshögskolan -nimisestä korkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §;

8) Turun kauppakorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §;

9) kuvataideakatemiasta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §;

10) Sibelius-Akatemiasta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §; ja

11) teatterikorkeakoulusta annetun lain voimaansaattamisesta annetun lain 3—5 §.

4 §

Seuraavat asetukset jäävät edelleen voimaan:

1) korkeakoulujen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista ja tehtävistä annettu asetus (309/1993); ja

2) fysiikan tutkimuslaitoksesta annettu asetus (561/1996).

5 §

Kanslerit, jotka on nimitetty 2 §:ssä mainittujen säädösten mukaan, jatkavat tehtävissään toimikautiensa loppuun, jollei asetuksella toisin säädetä.

Rehtorit ja vararehtorit, jotka on valittu 2 §:ssä mainittujen säädösten mukaan, jatkavat tehtävissään toimikautiensa loppuun.

Jos yliopiston 2 §:ssä mainittujen säännösten mukaan asetettujen monijäsenisten hallintoelinten toimikausi päättyy ennen yliopistolain voimaantuloa, ne jatkavat tehtävissään sanotun lain voimaantuloon asti.

6 §

Yliopistoissa ovat ne harjoittelukoulut, jotka niissä ovat yliopistolain voimaan tullessa, jollei toisin päätetä. Kussakin harjoittelukoulussa järjestetään perusopetusta ja esiopetusta sekä lukiokoulutusta kuten yliopistolain voimaan tullessa, jollei toisin päätetä.

7 §

Jos asian käsittely on kesken yliopistolain tullessa voimaan, jatkotoimet siirtyvät sille hallintoelimelle, jolle asia yliopistolain tai sen nojalla annettavan asetuksen taikka yliopiston sisäisten määräysten mukaan kuuluu.

8 §

Tämän lain täytäntöönpanosta säädetään tarvittaessa asetuksella.

9 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1997 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin sen täytäntöönpanemiseksi.

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 1997
